

BORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTI:

Molnár Jenő

BUDAPEST, 1931 JANUÁR 1 * HATVANNEGYEDIK ÉVFOLYAM

● 1 ●
3167. SZÁM

NY. K. MŰVELŐDÉSI
Hírlapkönyvtár
I. növekedéskorú

10. 695

Az ujév első viccei
Szenzációs jóslat 1931-re
Ismerik, kérem,
az új városatyákat?

Szirmai Imre:

Hányszor szerettem és hogyan?

Zilahy Lajos körül

A Borsszem Jankó történelmi tárlata

Bethlen István ujéve

Csúzó közönséges évre az 1931.

Férfiak, asszonyok, ifiak és lányok,
Hivástokra, ime, megjelent a látnok,
Ki megmondja néktek (mert bíz az nem
[mindegy],
Mit fog hozni Ezerkilencszázharmincegy.

Először is nektek jósolok, férfinép,
Azután ti jöttök, menyecskék, nénikék...
Egy évvel öregebb lesz, aki hímnemű
S egygel fiatalabb lesz, aki nőnemű.

Fiatal asszonyok, akik még nem csálnak,
Eztán se rohannak fejükkel a falnak,
De azért jó lesz, ha vigyáznak a férjek,
Mert ki a falon nem, — az ajtón
[betérhet.

Kalandot kergető férfiak számára
Előnyösebb lesz a szerelem vására.
Bélistára került női munkaerők
Parlag helyett lesznek pamlagon
[heverők.

Mondanom se kell tán: kivétel lesz
[böven
Köztük is e cudar, vacak esztendőben,
De lovagnak lenni könnyű lesz s rezon
[lesz,
Sok friss liezon lesz, mozgalmas szezon
[lesz.

Álművésznők tovább hetyyegnek az
[uccán,
Tolnai menyecskék egykéznek a buckán,
Tizenkét gyermeket szülni
[Magyarhonnak
Ezután is csak a napszámosnók fognak.

Az autó-forgalom némileg megcsappan,
Illetve az csappan meg, aki ül abban.
Sok magánautósna ez a látomása:
Markó uccában lesz a végállomása.

Primadonnák közül egy, kettő vagy
[három
Költözik külföldre tavasszal vagy
[nyáron
S ugyancsak közülük négy-öt, avagy
[hat-hét
Jön vissza külföldről, csapva szörnyű
[„balhét”.

Újabb találmányok várhatók ez évben...
Például: egy pesti, ki ül biztos révben,
Például: egy lelkes, bevált panamista,
Ki a szabad sajtót sóhajtozza vissza.

Hogy az „általános, egyenlő és titkos”
Az új választáson a magyarnak mit hoz,
Erre már csak azért se tudok felelni,
Mivel a „titkos”-ból nem lesz egy
[szemernyi.

Ellenben a jelszó mind marad a régi
És a naiv polgár tapsolva hisz néki.
Egyébként — ahogy már tudjuk
régesrégén —
Rassay meg Bethlen nézik egymást
[srégen.

Tovább szortyog, fortyog t. Házban a
[katlan,
Tovább hortyog Kuna, a Pé, változatlan,
Tovább harsog Bródy s Friedrich, a
[kedélyes.

Kis Fábián pedig rendszert
[„dugsegélyez”.

Újabb esztendeig Bethlen lesz
[kormányon,
S Gömbös még pár zsidó vitézt üt —
[ormányon,
Ellenben két-három miniszter kihullik,
Ama nullák helyett jönnek ama nullik.

A leszerelés nagy kérdése ezalatt
Jelentős léptekkel mind előbbre halad.
Aki villanyt és gázt nem fizet ki
[rendben,
Leszerelik annak az óráját menten.

Lesz pénz, miként eddig, minden szépre,
[jóra,
Altiszti zsakettre, felhőkarcolóra,
Mammutfizetésre, túlkidadásokra,
Miktől terebélyes a deficit bokra.

Aki kétszer annyit költött, mint
[keresett,
Annak jövedelme léssen még kevesebb.
S aki tízszer annyit keresett, mint
[kellett,
Annak az újév hoz újabb jövedelmet.

MOLNÁR JENŐ

Pesti pénzbeszedő

— Maga pénzbeszedő?
No, ez se lehet valami kellemes foglalkozás. Képzelem, milyen nem szívesen látják magát az emberek!

— Nem mondhatnám. Sőt a legtöbb helyen arra kérnek, hogy jöjjenek vissza.

Főkapitányság,
Budapest

1931 néven egy nagystílű szélhámos jelenik meg az önkormányzatában is. Nemrég mint 1930 csapta be az embereket. Jó lesz szemmel tartani.

EMBERVÉDŐ LIGA

Sanyaró Vendel szilveszteri álma

Ezért érdemes volt izgulni!...

Most már egészen nyugodt vagyok. Pedig jaj, de föl voltak dúlva az idegeim. Heteken keresztül alig aludtam néhány órát, úgy izgatott a dolog. Reszkettem, hogy rájönnek valamire. Tudniillik Budapest kétszáznyolcvanegyházezer választói. De nem jöttek rá, hála annak a jóságos székesfővárosi atyaúristennek, aki fölöttünk lakozik a Duna jobb- és balpartján. És így boldogan, felszabadult lélekkel jelenthetem, hogy milliós városunk képviselőtében Botzenhardt János, Bednárztz Róbert, Bitter Illés, Bieber József, Decker Albert, Deutsch Mór, Frankl Kornél, Kleiner Artúr, Knur Pálné, Paulheim Ferenc, Pekló József, Petracsek Antal, Popelka Béla, Schmarilla, Wizdos Géza stb., stb. szélsőjobb- és szélsőbaloldaliak meg középpártiak vegyesen bevonultak a törvényhatósági bizottságba. Éljen, vivát, hurrá, sőt: lebe hoch, zsívió és skajach! Ezért érdemes volt három hónapon keresztül száz meg százezer pengő ára plakátot az uccára önteni, millió meg millió levelet küldözni a polgárok nyakára, egyik oldalon raffinált választási fogásokat készíteni, a másikon haronás botrányokat rendezni, ezért igen, mélyen tisztelt és csodált polgártársaim, akik velem együtt elmentünk szavazni és contre nous tettünk keresztet olyan listák fölé, amelyekben egy-egy jótékony asztaltársaság választmányi tagjainak neveit véltük fölfedezni, legjobb esetben valamely elötünk ismeretlen szakma művelőinek neveit, nem is biztos, hogy budapestiekét, mert a nevek után ítélve Olmützben vagy Brünben éreztük magunkat mint átutazó idegenek.

Sohasem hittem volna, huszonötéves fővárosi újságíró létemre, hogy ennyire nem ismerem Budapest szereplő embereit. Naivul abban a hitben éltem, hogy minden olyan férfit és nőt, aki a közélet valamely nevezetes terén huzamosabb ideig működött, legalább hírből ismerem, hogy nincs az a középszerű tudós, író, művész, közigazdász, politikus, akít valamelyik dolgáról, gesztusáról, ilyen vagy olyan szerepléséről ne tartanék nyilván az emlékezetemben. Úgy látszik, bennem van a hiba, újságolvasó és újságcsináló emberben, aki nem tartom számon a kulturális élet kitünőségeit, alighanem figyelmetlen vagy nagyon feledékeny vagyok, esetleg az

síncs kizárva, hogy a memóriám idioszinkráziával viseltetik bizonyos nevek iránt és a már elraktározott néhány száz jeles név mellé nem hajlandó befogadni újabb száz olyan nevet, amellyel legföljebb ötvenként, akkor is csak választási listákon találkozok. Határozottan vádolnom kell magamat ezért a tájékozatlanságért, mert azt az ostobaságot nem tételezem fel egyetlen fővárosi pártról sem, hogy olyan nevekkel indul harcba, akik száz- és százazrek előtt ismeretlenek és idegenek. Wolff Károly ép oly bölcsen tudja, mint Bródy Ernő, Kozma Jenő épúgy, mint Friedrich István, kik a magyar irodalom, tudomány, művészet, a magyar politika és a gazdasági világ kitünőségei és ha ők mégsem ezek közül válogattak, hanem az egyes polgári hivatások derék művelőinek szürke névsorából, akkor azt kell mondanom, hogy igenis, ők tudják jobban, mi kell ennek a milliós városnak, nem pedig mink, néhány ezren, akik kérdőjellel meredten néztünk egymásra, amikor a pártok jelölt-listáit olvastuk. Ők tudják, milyen nevekkel lehet győzni és ha Marczali Henrik professzor úr vagy Herczeg Ferenc író, felsőházi tag úr, szemrebbenés és idegrángás nélkül teszi oda a keresztet a hozzá legközelebb álló párt listája fölé, akkor meg pláne igazuk van a listagyártó pártvezéreknek. És föltéve, hogy a Herczeg Ferencek és Marczali Henrikek finnyáskodva húznák el a szájukat, mondván: ezek ugyan ne viseljék az én képemet, — akkor is a pártvezéreknek van igazuk, mert „mondd már”: az a néhány szavazat elmarad, de viszont tíz- és tízezer jönnek kéjjel szavazni a pártlistára. Képzeld el csak megfordítva: ha — kultúrátlan nyugateurópai mintára — nálunk is a Marczali Henrikek meg a Herczeg Ferencek fajtája volna jelölve, vajjon rájuk szavaznának-e azok, akikre csak ismeretlen nevű jelöltek varázsával lehet hatni?

Tudom, oh jól tudom, hogy a t. Közgyűlés nem tudományos és nem irodalmi társaság, azt is tudom, hogy a „színvonal emeléséről” gondoskodás történt, ha nem is az örökös tagok, de az érdekképviseltek delegáltjai révén. Azt is tudom, hogy előkelő írók, művészek, tudósok, kögazdák nem szokták odaadni magukat kocsmázó kocszkodásra, hangszóró-produkciókra, de mégse szégyeltem volna magamat túlságosan, ha a főntnevezett két illusztris férfiú mellett harminc-egyen olyan nevet is megsüvegelhettem volna a választott városatyák listáján, akikre büszkék vagyunk minden pártpolitikai utasítás és plakátpropaganda nélkül.

Ezt élénken fájlalom, mélyen tisztelt Közgyűlés. És van szerencsém ezen élénk fájdalomhoz az intellektüel Budapest részvétnyilatkozatát minden felhatalmazás nélkül csatolni.

M. J.

A Borsszem Jankó távirója

FELD MATYI

NEWYORK-KAVÉHAZ

BATRAN MEGNYITHATJA A
VÁROSLIGETI SZINKÖRT. A KÖ-
SZINHÁZAK MÁR KEZDENEK
BEZÁRNI.

FERENCZY KÁROLY,
UPOR JÓZSEF

Ünnepi lapok sorsa

— Mért vette meg maga a karácsonyi lapokat, ha nem olvas belőlük semmit?

— Majd ha ráérek.

— És mikor ér rá?

— Husvétkor biztosan.

— De akkor a nagy husvéti számokkal jönnek már a lapok.

— Azokat szépen félreteszem a jövő karácsonyra.

Az Opera konkurrenciája

Klebelsberg Kunó gróf egy ujságcikkében azt a feltűnést keltő kijelentést tette, hogy a Városi Színházra nincs szükség, mert konkurrenciát csinál az Operaháznak. Szerény véleményünk szerint ha a Városi Színházban ezentúl is úgy játsszák az operákat, mint az utóbbi időkben, nem hogy bezárni kell a színházat, hanem külön állami szubvenciót adni neki, hogy továbbra is csak ilyen legyen az Opera konkurrenciája.

Közlekedési rend

Szilveszter éjjelén.

A Borsszem Jankó történelmi tárlata

Ünnepi jubileumhoz érkezett karácsonykor az ország egyik legrégebbi és legteljesebb napilapja, a Magyar Hírlap. Születésének negyvenedik évfordulóján korát meghazudtoló frissességgel aggatta magára a gazdag ünnepi köntöst, amelyben nagy és lelkes közönsége előtt megjelent. A magyar sajtó karácsonyi termékeinek változatos és színes tömegéből is kiemelkedett a jubiláló Magyar Hírlap pompás karácsonyi száma. Tulajdonképpen az ajándékos kézzel összehordott gazdag tartalommal s túl az újságírói bravúron, amellyel készült, külön élmény ez a szám már csak a „40 év — karikaturákban” című remek műmelléklete miatt is. Az elmúlt negyven esztendő politikai, társadalmi és kulturális életének minden kiemelkedő eseménye feltámadt itt a Borsszem Jankó görbe tükrében.

Azokra a percekre, amíg ezt az öregurak számára elandalító és a mai generáció számára lebilincselően érdekes vídám történelmi művet lapozgatjuk, leszállnak; talapzataikról a pesti szobrok, lelépnek piederestőljáróikról az élő nagyságok és vidám huncúrozással vetik bele magukat abba a színes karneváli felvonulásba, amely a régi képekről tárul szemünk elé.

Itt egy daliás fiatal ellenzéki képviselőt látunk, aki nagyban buktatná a miniszterelnököt. Ki ez a temperamentumos fiatal honatya? Ejnye, de ismerős. Na nézd! Hiszen ez Apponyi Albert. Csak még fekete a szakálla és nem a genfi Népszövetségben szónokol, hanem Tisza Kálmán megbuktatására állítja sorompóba ragyogó képességeit. A rajz alatt ez a dátum: 1890.

Ott egy szakállas férfi vezet a karján egy fiatal nőt, akire ez van írva: „Polgári házasság”. A férfi a parlamentbe vezeti a nőt, bárhogy is igyekeznek önagságát lebeszélni a mögötte állók: Zichy Nándor és Abrányi Kornél. A nő kísérelve karjába kapaszkodva indul vele az ajtó felé, amelyen ez a felírás díszel: „Országgyűlés”. A kísérő is nagyon ismerős. Persze, hiszen nem kisebb ember, mint Szilágyi Dezső.

Amott egy Hamlet-pózban álló szép fiatal nő töpreng: „Férjhez menni vagy nem menni?” A csinos Hamlet kísérelve: Fedák Sári. A Hamlet-póznak a Bob herceg tolldíszes fővege ad huncutkodó jelleget. Idő: 1909.

Majd egy író látunk a börtönben, amint legújabb regénye kéziratát nyújtja át a nyomdászfiúnak. A mű ezt a komoly és ismerős címet viseli: „L'accuse!” Alcím: „Regény a börtön életéből. Irta: Zola.” Az ily módon kipécézett író: Zola Emil. Idő: 1898, a Dreyfus-pör ideje. Zola ma a párizsi Pantheonban alussza örök álmát és mi mégis úgy mosolygunk e képen, mintha ma karcolta volna a görbe tükörre az ármányos Homieskő mester keze, aki azóta már szintén az angyalokról készíti karikatúráit.

Látunk egy író, akiért két pesti lap-szerkesztő is versenyez, a Budapesti Hírlap és a Pesti Hírlap szerkesztői: Rákosi Jenő és Légrády Károly. A kapos író: Jókai Mór. Idő: 1890. Jókai képét 1904-es dátummal újra látjuk. Csakhogy akkor már gyászflór keretezi és ez áll alatta:

„Tavaszi lágyszél, suhanj fölébe,
Virágos erdő, borulj ölébe,
Tárulj ki fényben csillagos égbolt, —
Ilyen vendéged kevés volt s rég volt!”

Mint egy történelmi arcképcsarnok, olyan ez a karikatúra-revü. Az elmúlt negyven esztendő minden alakja, minden eseménye regisztrálva van benne. Olyan történelmi mű, amelynek egy-egy boszor-

kányosan ügyes rajz minden fejezete. Az öreg Wekerlétől, Kossuth Ferenctől, Bánffy Dezsőtől, az ifjú Molnár Ferenc első külföldi sikereitől kezdve Vázsonyin, Tisza Istvánon keresztül, Haller, Csilléry, Bénéárd urakon át egészen napjainkig, sőt nyilván még távolabbi időnkig: Bethlen Istvánig.

Mint az 1900 utáni generáció tagja, az érdekes történelmi revü legtöbbjét csak hírből ismerem. A Borsszem Jankónak (politikai időszámítás szerint) csak a B. u. (Bethlen utáni) idők óta vannak íródeákja. Tolla hegyére csak azok kerültek, akik azóta bukkantak fel a borus magyar firmamentumon. És mégis, nem tudtam letenni ezt a lenyűgözően érdekes gyűjteményt, míg az első sorótól az utolsó képéig át nem böngésztem.

Azt hiszem, mindenki így lesz vele. A Magyar Hírlap gavallériáját dicsérvő díszes kiállítású melléklet címlapján

Borsszem Jankót, mint konferansziét a bájos Somogyi Erzsébet eleveníti meg. Az elmúlt negyven év rajzolóművészetét Jankó János, Faragó József, Homicskó Athanáz, Lincik Lajos, Garay Akos, Bér Dezső, Vadász Miklós, Vértes Marcell és Gáspár Antal képviseleik. A címlap és a zárókép Gedő Lipót finom munkája. A kultúrtörténeti értékű, gourmandoknak való, magas színvonalú kommentárt Molnár Jenő, a Borsszem Jankó főszerkesztője írta és a lapok negyven vaskos kötetéből ő bányászta ki a tárlat kaleidoszkopikus anyagát.

Mindezen előnye mellett hibája is van a karikatúragyűjteménynek s ezt nem hallgathatom el. A sorozat ugyanis a Bethlen-kormányval végződik. Igaz, hogy erről nem a krónikás tehet. De mégis... Mint ellenzéki polgár jobb szerettem volna egy — happy endet.

HESZ FERENC

MAGA CSAK TUDJA SALAMON BÁCSI

...*hogy lehetséges az, hogy a visszaélésekre mindig csak akkor jönnek rá nálunk, mikor az már megtörtént?*

— *Hogyne tudnám! A tanár úr zsebéből a villamoson kilopták a pénztárcát. A rendőrtisztviselő, akihez pa-*

naszra ment, azt kérdi tőle:

— *Nem tetszett észrevenni, hogy valaki benyul a zsebébe?*

— *Dehogynem.*

— *Hát akkor miért nem ütött lármát?*

— *Abban a hitben voltam, kérem, hogy az én kezem az.*

— *Na és mit gondol, helytálló-e az az ellenzéki panasz, hogy a kormány tagjai, ahelyett, hogy a munkanélküliség megoldásán dolgoznának, egyre csak utazgatnak?*

Salamon bácsi illatos Britannicára gyújtott és így felelt:

Bajor Gizi és az előleg

Ha régebben egy kis színész

Előleget kért, így felelték:

„Nem adhatunk, mert vörös felesleg, Sajnáljuk, de hát — vis major.”

Ma jóval rövidebb a válasz:

„Visz Bajor.”

A hatalmas termetű Spitzer beállít a gazdag bankárhoz és alamizsnát kér.

— *Nem szégyeli magát, — mondja haragosan a bankár — ilyen nagy melák ember létére koldul? Miért nem megy dolgozni?*

— *Nem visz rá a szívem, — mondja Spitzer.*

— *Miért? — kérdi megütközve a bankár.*

— *Mert ha elkezdéném, négy-öt embernek venném el a kenyereit.*

— *A lezajlott községi választások után mivel tudja garantálni a belügyminiszter az országos választások tisztaságát?*

Van erre is egy anekdótám. A kereskedelmi utazó gyanakodva nézi a vidéki szálloda szobájában a lepedőt.

— *Mondja, kérem, — fordul a szoba-asszonyhoz — tiszta ez?*

— *Máma mostuk, kérem.*

— *Biztos?*

— *Mi az, hogy biztos? Tessék megfogni, még egészen vizes.*

Blau és Spitz találkoznak a postán.

— *Jó napot, Blau úr!*

— *Jónapot, Spitz úr!*

— *Pénzt vesz fel talán?*

— *Dehogy! A töltőtollamat jöttem megtölteni.*

Bethlen István újéve

— Afféle költői látomás —

TITKÁR:

Kegyelmes úr, alázatos jóreggelt!...
Jelentem, hogy a várószoba megtelt.

BETHLEN:

Hát persze... minden évben rendszerint...
Bocsásd be, kérlek, őket rendre, mind.

UCCASEPRŐK SZÓNOKA:

Kegyelmes úr, kinek címe
Annyi sok s nem apró-cseprők,
Magas színé előtt íme
Itt állnak az uccaseprők.
A közélet piacán mi
Állunk őrt a seprőinkkel,
Boldog új évet kívánunk,
Azért jöttünk ide mink el.

BETHLEN:

Bravó... önök kapóra jötték, kérem...
Most söprök ép a Népjóléti-téren.
Ha nincs Vass-seprő, jó lesz a cirók is, —
Ha megpukkadnak az ujságírók is.

UCCASEPRŐK SZÓNOKA:

Más munka nincs? ... Talán akadna,
kérlem,
A Bethlen-téren vagy Scitovszky-téren...
Mi elsöpörjük szépen, mint a hólét,
S meglátja gróf úr: lesz itt újra jólét.

BETHLEN:

Elég a szóból! ... Boldog új esztendőt!...
A titkáromtól megkapják a pengőt.

(Uccaseprők kara el.)

LÁMPAGYUJTOGATÓK SZÓNOKA:

Nem vagyunk mi bujtogatók,
Csupán lámpagyujtogatók.
De azt látjuk, hogy e honban
Kevés munkaalkalom van.

Gyéren ég a villany, légszesz,
Ezért volna hát egy „écesz”:
Rendeljen Nagyméltóságod
Kicsit több világosságot.

BETHLEN:

Bravó!... Önök kapóra jötték éppen...
Tapogatódzva járok a sötétben.
Itt Gömbös, ott Gaál Gaszton... Nem
tudom:
Világos van-e a középuton?

LÁMPAGYUJTOGATÓK SZÓNOKA:

Ne tessék e kis dolognak
Nagy feneket keríteni.
Mi csupán a dugsegélyre
Akarunk fényt deríteni.

BETHLEN:

De most aztán kotródjanak ki, kérem,
Mert Isten engemet úgy dugsegéljen...
(Lámpagyujtogatók kara rémülten el.)

MINISZTERELNÖKÖK KARA:

Kegyelmes úr, Észak, Nyugat,
Kelet s Dél minden állama
Prezentálják itt magukat
S vivátra nyílik szája ma
Az összes kormányelnököknek,
Kik nesztorul önt tisztelik,
Miközben jómaguk felnyögnek:
Ily „mazlijuk” mért nincs nekik?
Kiáltssz hát zsidók és gójem:
Hurrá a kormányelnök-doyen!

BETHLEN:

Köszönöm, drága kollega urak...
De kár, hogy így strapálták magukat.
Ráérték volna jönni kegyben
— Ezerkilencszázötvenegyben.

MOLNÁR JENŐ

A sajtó karácsonya

I.

Lapkiadó: Több, mint százoldalas lapot, két ajándékkönyvet és egy külön albumot adtam az olvasóknak. Rémes!... Miből fogom az árát kifizetni?

II.

Papírgyáros: Tízszer annyi papirost fogyasztottak karácsonykor a magyar lapok, mint máskor. Remek üzletet csináltam. Mindig mondtam, hogy a rotációs papír csak addig ér valamit, amíg — fehér. Mihelyt drága pénzen telenyomtatják, ráfizet az ember.

— MI KELL A NÉPJÓLÉTHEZ:
FIÁT-LUXUS VAGY EGYSZERŰEN
CSAK FIAT LUX?

Szilveszter éjjel

Akinek van vasa sok,
Szilveszteri pasasok
Gyertek ide táncot rompi,
Szalmaszálon bőlét szopni.
Míg az ember beleszédül,
Búcsúzni így kell az évtől,
S köszönteni az újévet,
Ki az örökébe lépett.
Ez az új se jobb, se
rosszabb,
Se kurtább nem lesz, se
hosszabb,
Többet nekünk ez se hoz-
hat,
S talán több bajt sem
okozhat.
Bolond, aki józan főve!
Koccint az Ujesztendővel,
Ergo: rajta, pohár cseng-
jen,
Csók csattanjon, zene
zengjen!

A helyettesek

Bethlen István gróf megtalálta Klebelsberg Kunó grófban az állandó helyettesét. A példa ragadós. Közéletünk, irodalmunk és művészetünk egész területén lábrakapott a helyettesítési rendszer. Mint értesülünk, eddig a következők állítottak helyettesét:

KI?

Klebelsberg Kunó
Gömbös Gyula
Rassay Károly
Podmaniczky Endre
Sokorópátkai
Szabó István
Wolff Károly
Herczeg Ferenc
Molnár Ferenc
Haller István
Baracs Marcell
Ádám Lajos tanár
Fedák Sári
Hevesi Sándor
Nagy Endre
Molnár Jenő
Salamon Béla
Kohn Mór kereskedő
(ha a hitelezők keresik)

KIT?

Milotay Istvánt
Sándor Pált
Fábián Bélát
Rothenstein Mórt
Sanyaró Vendelt
Friedrich Istvánt
Szabó Dezsőt
Pekár Gyulát
Pakots Józsefet
Gál Jenőt
Vitéz Csik Lászlót
Darvas Lilit
Harsányi Zsoltot
Békeffi Lászlót
Kuna Pé Andrást
Radó Sándort
Weiss Fülöpöt és
Vida Jenőt

Lépcsőházban

— Mondd kérlek, hogy törte ki Béla a lábát?
— Látod ezt a lépcsőt?
— Látom.
— Hát ő nem látta.

Egy százalék

A Gaál Gaszton- és Sziij Bálint-féle független kisgazdapárt nyilvánosságra hozta a programját. Dr. Szabó Sándor, az egységespárt alelnöke, nyilatkozott a programról és a többi közt ezt mondta: „Az egységespárt ezt a programot kilencvenkilenc százalékban a magáévá teszi... Egyedül a program kilencedik pontját nem teszi magáévá, amely az egyesülési és gyülekezési jog, az esküdt-bíráskodás és a titkos választójog törvénybe iktatását követeli.”

Mit tetszik szólni hozzá? Dr. Szabó Sándor úrnak az egyesülési és gyülekezési jog + esküdtbíráskodás + titkos választójog = 1%.

Hát nem angyali?

Mit szavalnak

azok, akik „Petöfi” cigarettát szívnak?
... Mi füstölög ott a síkon távolba...

BUDAPESTI
BÉLYEGTÁRSASÁG
ALAPÍTÁS ÉV 1910

Alapítási év 1910
Hazánk első bélyegháza

BUDAPESTI BÉLYEGTÖZSDE

Kérje most megjelent
5. számú árjegyzékünket

**Eudapest IV,
Kossuth Lajos u. 7.**

ROSSUTH LAJOS U. 7.
- AUT 590-63 -

ZILAHY LAJOS KÖRÜL

Két csalódás érte Zilahy Lajost, a magyar regény- és színműirodalom ragyogó tehetségű munkását az elmúlt őszi szezonban. Három hónapon belül két egész estét betöltő színdarabját bocsátotta nyilvános előadásra és mindkét produkció balul ütött ki. A „Leona” a Nemzetiben, „A tésasszony” a Vígben. Nem örvendezünk a kárörvendezőkkel, akiknek károgozó sötét serege ott setteng minden valódi érték mögött és nem valljuk azt a sajátos kritika-esztétikai elvet, amely az író társadalmi helyzetére, ilyen-olyan „előkelőségére”, avagy — ellenkezőleg — bohém voltára sandít s ehhez képest osztályozza, dicséri vagy gáncsolja műveit. Zilahy Lajosban mi változatlanul az a nagy talentumot látjuk, akinek másfél évtizeddel ezelőtt — akkor még nagyon hangulatos, érzelmes lírai versekben, vidám karcolatokban és kis színpadi tréfákban — mutatkozott, s ha most méreven álmodozó szemeket mutatnak is a róla készített fényképek, mi még mindig azt a meleg szempárt érezzük, amely párás tavaszi hajnalokon mosolygott ránk a pesti Dunaparton, ahol a nagy csöndességben egyedül sétálgattunk, izgulva hazánk és benne a magunk sorsán. S amikor később, alig pár év múlva, eddig utol nem ért nagy színpadi sikerének, a „Süt a nap”-nak rajongó tanuja voltunk, vagy újabb néhány esztendő múlva, amikor „A tábornok” című drámája, lényeges lélektani hibája ellenére is, úgyszólván torkon ragadta a közönséget, nem azt a Zilahy Lajost láttuk, aki divatos frakkban forgolódik arisztokraták szalonjaiban s a nyárs-polgári irigység egyéb célpontjainak társaságában, hanem a poéta Zilhayt, a tüzes-vérű szalontai magyar hegedőst, azt a nagy ígéretet, aki nekünk már a világ-háború előtt volt s aki csakhamar — beteljesülés lett.

Tehát, jó öreg Tacitus-szal szólva: sine ira et studio... De azért nem leszünk kellemetlenek. Zilahy Lajos elbírná, hogy őszinték legyünk, kvalitásainak megbecsülése pedig egyenesen megköveteli, hogy egy kicsit szigorúbb legyen a jóindulatú bírálat, mint amilyen másod- és harmadrendű írókkal szemben szokott lenni. Tudniillik egy kis hiba csúszott bele Zilahy irodalmi munkásságába. Nem állítjuk, hogy számítási hiba, mert Zilahy költői lényétől az ilyesmit idegennek ismerjük. A hiba ott történt, hogy ez a nagyszerű talentum egy még félig nyers, egyre forrongó társadalom életét úgy hozza elénk regényben és színpadon, hogy mindenkit ki akar elégíteni. Jobboldalt és baloldalt, sőt szélsőjobbot és szélsőbalt, a középutasokról sem feledkezve meg. Vagyis: lehetetlenségre vállalkozik. A politika, még évszázadok távlatából nézve is, megmozgatja az emberben a legalantasabb indulatok egyikét: a pártos elfogultságot, ez pedig gyilkos ellensége a művészetnek. A művészet végső célja: az igazság, az igazságnak a művészi szép eszközeivel való kifejezése és meglattatása. Ha megnyílnak az elfogultság szelepei, a kitóduló mérges gázok megölik a szépet is, az igazságot is. Zilahy ilyenkor odaállt az ő mérsékletre hajló természetével és jobbra is, balra is adagolt a mérges gázokból. Ötven percentre szolgálta ki az igazságot, úgy gondolkodva, hogy akkor majd itt se prüszkölnék, ott se hápognak. És mi lett a vége: jobbról is, balról is prüszköltek meg hápogtak, sőt a vérmesebbek fuldokoltak is. Nem vált be a recept. Ami Bethlennek tíz év óta sikerül az országos politikában, az Zilahynak egyetlen színdarabjában egyetlen percig sem sikerülhetett. Pedig hiszem, hogy jószándék vezette, hogy meg volt győződve a célzat tisztaságáról, okosságáról és gyakorlati eredményéről. Csak arra nem gondolt, hogy ahány ember ül a nézőtérben, annyi elfogultság ágaskodik a színpadon végbemenő játék felé, amely nem játék abban a pillanatban, míhelyt a mai élet, a friss történet mozzanatait rögzíti le.

Emlékszem: voltak darabjai, amelyeknek főpróbáján egyes urak és hölgyek az első felvonás után fel voltak háborodva „a hang forradalmisága” miatt, s ugyanezek az urak és hölgyek a második felvonás után nagy elismeréssel adóztak a cselekményben rejlő tendenciáért. Viszont más urakat és hölgyeket a második felvonás hozott ki a sodrúkból. Mondom, nem lehet igazságot tenni a mai társadalmi

témákkal, amelyek minden izükben a politika gyökérszálaiba fogódnak, s különösen nem lehet a Nemzeti színpadán. Viszont meg tudom érteni, hogy olyan vérbeli író, mint Zilahy, nem akar légüres térben gondolkodni és alkotni, hanem az élet valóságaiból ácsolja össze a kompozíció szilárd bordázatát. Fájdalmas, nagyon fájdalmas, mikor az írónak le kell mondani a fölmert igazság kinyilvánításaitól, de inkább hallgasson, semmint lebegő és hebegő kompromisszumokkal akarjon át-
hidalni véresen vonagló kérdéseket. Bízva rá a küzdő elemek, az egymást marcan-
goló erők játékára a megoldást, éhes farkas a pártpolitika, akinek étvágya csak az ellenfél vérével csillapítható.

A mai problémák közt bizonyára szép számmal vannak olyanok, amelyeket a mindig lesben álló cenzurára való sandítás és megalkuvás nélkül is lehet irodalmilag feldolgozni. Tisztítsa meg ezeket Zilahy a pártpolitika kúszónövényeitől, amelyek körülfontak és ültesse be az életképes fákat a színpad talajába. De túlságosan óvatos se legyen, mint legutóbb „A tésasszony”-nál, amelynek minden figurája már a múlt század nyolcvanas éveinek élclap-irodalmát ékesítette. Ennyire nem kell elszakadni a mától. Azonkívül hibás szögből látja Zilahy a maga irodalmi egyéniségét is, mikor úgy érzi, hogy a kabaré szélsőséges formáihoz és fogásaihoz kell nyúlania, ha azt akarja, hogy ne tartsák túlon túl előkelőnek. Nem, — Zilahy Lajosnak nem kell attól tartani, hogy társaságbeli orientációja folytán a nagyközönség tévesen ítéli meg az ő szellemiségét és lelkeségét. A nagyközönség tudja, hogy a magyar parasztnak és a magyar polgárnak hűséges, lelkes lantosa maradt Zilahy Lajos. Versben és prózában, regényben és színjátékban.

MOLNÁR JENŐ

Jól kezdődik az újév ...

Szellemi szükségmunkások tűzbe teszik a kezüket az uralkodó rendszerért.

A „happy end“

— Láttad az új szín-
darabot?

— Igen.

— Na és happy end-
del végződik?

— De még mennyire!
Mindenki boldog volt,
csak hogy már vége van.

==

Kisleány a cukrosboltban

— Kérek öt fillérért
vegyes bonbont.

— Itt van két darab,
kislányom. Keverd össze
magad.

==

Ujoncképzés

Örmester: Balog köz-
legény... mondja meg
nekem, mi van minden
rendes gyalogos katona
oldalán?

Közlegény: Jelentem
alássan, örmester úr:
szakácsné.

==

A kaszinóban

— Nézd, kérlek, milyen
joviális arca van az öreg
grófnőnek.

— Még neki se le-
gyen... mikor tíz „Jo-
viales”-t szí naponta!

Hányszor szerettem és hogyan?

Elmondta: Szirmai Imre

Szerelmes természetű ember vagyok. Biztos, hogy már a dadámat is szerettem. A dadám, Isten nyugosztalja, egy hatalmas, természetes asszonyosság volt. Mikor öt éves koromban megmutatta az édesanyám, csakugyan csinosnak találtam. Nagyon tetszett nekem a dada. Kora gyermekségem idején, úgy látszik, dadaista voltam.

Első kamaszkori szerelmem egy szép szegedi leány volt, akivel délutánokként a Dugonics téren találkoztam. Mindig sírva panaszkolta, hogy a kocsmába borért küldi az édesapja. Én vigasztaltam, biztattam, hogy nem tart sokáig a megalázás, majd eljövök érte, mint egy királyfi... Na, jól is nézett volna ki szegény, ha erre várt volna. De ő sokkal realisabb volt, mint én, az ötödik realista és nemsokára férjhez ment a papája legkedvesebb ivópajtásához, aki meg nem állt kilencig. Gyereken is. Mikor viszontláltam a még mindig szép Mariskát, kilenc élő gyermek anyja volt. Képzelmek el, ha ma én vagyok az apjuk! Mit csinálnának az én gyermekeim azzal a sok hadikötesőnnel, amibe a spórolt pénzemet beleltem?...

Aztán jött a színiakadémia, vagy mint akkor mondták: színtanoda. Itt komoly szerelemre lobbantam. Majdnem házasság lett a dologból, ha közben nem szerződöm le Szegedre. Itt megtaláltam az új bálványt: Hunyady Margitot, a társulat nagy-szerű drámai hősnőjét.

A következő állomás a Népszínház volt. Három primadonnát istenített a közönség, hát csak természetes, hogy én az egész létszámba fülig belebolondultam. Máiig sem tudom, kit imádtam jobban: Blaha Lujzát, Pálmai Ilkát, vagy Hegyi Arankát?... Mikor aztán Küry Klárát fölhozták Kolozsvárról, szívem minden rajongásával feléje fordultam. Akkor a „Próbaházasság”-nak, Gerő Károly énekes bohózatának nagy sikere volt s én együtt játszottam Küry Klárával. A mamája azt mondta nekem:

— Ugy szeretném, Imre, ha ebből a „Próbaházasságból” igazi házasság lenne!

Nem lett belőle semmi, mert még nem tökéltem el magam ilyen végzetes lépésre. Sok szerelmi ábránd és álomszép valóság után 1889-ben estem bele a házasság farkasvermébe. Egy kolozsvári énekesnőt vettem el. Három évig tartott a törvényes turbékolás, aztán elváltunk. Akkor kezdtem csak élni igazán. Életem legnagyobb regényéhez jutottam el, amelynek öt évig következett a folytatása. Miután erről mindenki tudott s az intimitásokról többet vélt tudni, mint magam, én bátran diszkrét maradhatok. Életem, szerelmem és szenvedéseim e korszakáról annyit beszéltek mások, hogy nekem hallgatni illik.

Az öt esztendő elteltével megjött az eszem. Nem csoda: negyvenedik évembe léptem. Elhatároztam, hogy a magam éjszakai nyugalmát nem áldozom fel sem szökéért, sem barnáért, — estétől reggelig szerzetes leszek. Ezt a fogadalmat mai napig állom is. Azért senki se higgye, hogy a szerelemhez hátlen lettem. Mindig szerelmes voltam, ma is az vagyok és Amor isten segítségével mindig is az leszek. A szerelmet színész nem nélkülözheti. A szerelem növeli a színész becsvágyát, de ha túlzásba ragadja a temperamentuma, ez könnyen a színészi produkció rovására megy. Ezt ne feledjék nálamnál öregebb kollégáim. Mikor megváltam a színigazgatástól, azt mondtam: Olyan ez, mint a tőzszejáték, — tudni kell, mikor kell kimenni belőle. Ez az igazság áll a szerelemre is.

Hogy legnagyobb szerelmi felsülésemről is beszéljek, hadd mondjak el egy balatonfüredi nyári kalandot. Egy szép asszony randevút adott nekem a parkban. Estére, petróleumvilágítás mellett, szóval sötétben. Izgatott örömmel jelentem meg, bájos partnerem is ott volt, de még csak egy csókig sem jutottunk... Sokan randevúztak arra... Nekem még az éjjel Budapestre kellett utaznom a Népszínház megnyitó előadására. Pár nap múlva a szépasszony is Pestre érkezett. Egy reggel a következő levelet kaptam tőle:

„Kedves Szirmai, megjöttünk, nagyon szívesen látom teára. Ne feledje el, hogy köztünk még egy elintézetlen ügy van.”

Még csak azt a balhítet kell energikusan megcáfolnom, mintha a színésznő jobban tudna szeretni a polgári nőnél. Tagadom. Ép ellenkezőleg áll a dolog. Mert a színésznő, sajnos, majdnem mindig érdekből szeret.

Fordult a kocka

Bethlen: No, Károly, hogy vagytok megelégedve a fővárosi választás eredményével?

Rassay: Baj van, kegyelmes uram. Belátom, hogy nekünk, ellenzékieknek, inkább használna a nyílt szavazás.

Bethlen: No ne mondd!

Rassay: Ma tudniillik az a helyzet, hogy az emberek nyíltan ellenzékiek és csak titokban mernek a kormányra szavazni.

Újévi levél a szerkesztőhöz

Kedves Borsszem Jankó!

Óvást emelek a síránkozás ellen. Tiltakozom a jajgatók jajgatása, a nyögők nyögése, a kámpiesorodók kámpiesorodása ellen. Szembeszállok azokkal, akik a súlyos gazdasági helyzetről meg B-listáról, Wolff-listáról, nimolistáról beszélnek, akik „böcher” helyett „sócher”-t, „láda” helyett „lád”-ot, „báresz” helyett „córesz”-t mondanak és akik a munkanélküliségre, a végrehajtásokra meg a bolettára való hivatkozással azt propagálják, hogy ne adjunk se egy pengőt, se húsz fillért azoknak, akik boldog újévet kívánnak.

Hát nem! Ne szűnjön meg az újévi ajándékozás kedves szokása, maradjunk csak meg a régi tradíció mellett. Mert mit fog gondolni rólunk, illetve a gazda-

sági helyzetünkről a művelt külföld: Anglia, Japán, Előindia, Szumatra, Kamcsatka, Madagaszkár, Borneo, ha megtudják, hogy itt nálunk már ajándékokra sem telik? De nem prédikálok tovább. Mások csináljanak, ami nekik tetszik, én a magam részéről ragaszkodom az újévi pénzosztás nemes gesztusához. Ennél fogva elhatároztam, hogy újév reggelén már hétkor lemegyek a házmesterhez és átadom e célra csináltatott névjegyemet:

Boldog újévet kíván

A lakó

Aztán tovább megyek és fölkeresem a postást, a villany- és gázszámla-kézbesítőt, a kéményseprőt és a többi boldog fixfizetésű urakat, akikkel egész évben összeköttetésben állok. Én optimista vagyok. Szerkesztő úr híve: Béliás Béla

Az „Idő” mulatóban

Ó-Évi néni: Én is így kezdtem... Te is itt végzed...

Szilveszteri kabalák

Kéményseprővel találkozni .. szerencse
 Hitelezővel találkozni pech
 Pezsgőt inni szerencse
 Lúgkövet inni pech
 Tőrekyvel az Andrássy úton talál-
 kozni szerencse
 Tőrekyvel a Markó uccában talál-
 kozni pech
 Erszényt találni szerencse
 Üres erszényt találni pech
 Falusi malacot fogdosni szerencse
 Pesti macskát fogdosni .. még nagyobb
 Bethlen Istvánnak lenni .. . szerencse
 Rothenstein Mórinak lenni .. . pech

Az alkalmi üzletember

— Olyvastad a napilapok hatalmas ka-
 rácsnyi számát?

— Nem én!

— Akkor mért vetted meg valameny-
 nyit?

— Spekulációból. Karácsony után jó
 áron eladom mint makulatúrát.

Egy szabó véleménye

— Azok a népjóléti zsakettek alaposan
 el vannak szabva... Kilátszik belőlük a
 lóláb.

A M. Kir. Dohányjövődék
 legújabb kiadványa:
 „Petőfi”
 vagy: a Füstbement tere

Hevesi Sándor

nyilván szintén fel akart lépni a községi
 választásokon, még hozzá valami de-
 mokrata kerületben. Alig kötötte le
 ugyanis Békeffi László darabját, már is
 készül Lengyel Menyhért „Kínai lány”
 című drámájának bemutatására. Ha a
 választás tovább tart, megértük volna,
 hogy Molnár Ferencről, az elég jőnevű
 fiatal magyar írótól is színrehoz egy
 vígjátékot.

Ujévkor

gondosan összesöprik a fővárosi színházhoz egy év alatt benyújtott darabokat.

Ujévre

GSCHWINDT likőröket

GSCHWINDT Aqua vitae likört

GSCHWINDT Cordial étvágylikört

GSCHWINDT rumokat

GSCHWINDT bor-
párlatokat

GSCHWINDT gyümölcs-
pálinkát

GSCHWINDT gyümölcs-
konzerveket

GSCHWINDT főzelék-
konzerveket

vásároljunk, mert minőségileg egyenragúak a legjobb külföldi gyártmányokkal, árban pedig

lényegesen olcsóbbak

Kaphatók:
az ország összes szakmabeli üzleteiben

Mindenki győzött

Wolff Károly:
Győztünk! Fényesen, fölényesen, tündöklően. Százötven mandátum közül 46 a miénk. A mi pártunk a legerősebb. Legázoltuk a szocialistákat, a liberálisokat és a demokratákat. Budapest többsége a mi zászlónk alá csoportosult. Le a zsidókkal!

Kozma Jenő:
Győztünk! A polgári pártok közül, amelyek kikapcsolták a felekezeti szavát, mi kaptuk a legtöbb szavazatot. 32.853 szavazatot kaptak az egységes párt listái. Éljen Bethlen!

Rassay Károly:
Győztünk! Az erőszak négy kerületben nem engedte startolni a listánkat és mégis ezernégyszázzal több szavazatot kaptunk, mint a demokraták, akik a Belvárosban és az Angyalföldön is startoltak. Éljen a szabadelvű párt!

Friedrich István:
Győztem! Egy vas nélkül mentem a harcba és tíz mandátumom van. Éljek!

Peidl Gyula:
Győztünk! És ezt senki sem vonhatja a kétségbe. Számokkal bizonyítottunk. Wolffék összesen 73.000 szavazatot kaptak, a szocialisták néhány száz voks híjján ugyanannyit. Az utolsó választás óta 13.000 szavazóval növekedett a táborunk. Le a reakcióval!

Sándor Pál és Bródy Ernő:
Győztünk! A polgári pártok közül a liberálisok és demokraták együtt kapták a legtöbb szavazatot: összesen 56.705 választó van a felvilágosodottság táborában. Éljen! Mazlto!

Fábián Béla:
Győztünk! Hiába akarták a demokráta polgárság tömött sorait megbontani, a mi lelkes híveink kitarítottak mellettünk és két mandátummal többet kaptunk, mint a Rassay-pártiak! Miénk a jövő — dugsegély nélkül. Éljen a demokráta párt!

Frontharcos-párt:
Győztünk! Senki sem ismert bennünket és van öt mandátumunk. Mit szól ehhez, Wolff úr?

A veseasztalnál

Radó Sándor azt mondja a „Fészek”-ben:

— A szüleim sehogy se akarták, hogy színész legyek.

— Látod, — jegyezte meg **Salamon Béla** — ez szép, hogy te ilyen szófogadó gyerek vagy.

Apró mozaikok a „nagy” fővárosi csatából

A frázis-többszörrel három produktív hónapja után a budapesti választó december 21-én reggel elindult a szavazóhelyiségek felé, hogy leadja voksát annak a pártnak, amely — legkevésbé antipátiikus neki. A választások eredménye a napilapokból már ismeretes. Az itt következő sorok az alkotmányos küzdelem néhány színes és jellemző epizódját igyekeznek visszaadni.

Egy lipótvárosi szavazóhelyiségbe mentünk először. Reggel kilenc óra. Alig nyolc-tíz választó várja, hogy az urnához jusson. A Lipótváros reggel kilenckor még alszik. A várakozók: jólöltözött urak, elegáns hölgyek. Modoruk finom és finomkodó, szavuk halk, megjegyzéseik letompítottak, szenvedély és temperamentum nélkül valók.

— Maga kire fog szavazni, Vermes? — kérdezi egy divatlapba illő hölgytünemény a mögötte álló ismerősétől.

Szépasszony kérdésére szellemes választ illik adni a Lipótvárosban. Vermes úr szíppant egyet a „Khedivé”-ből és komoly képpel feleli:

— A Wolff-pártra.

A várakozók Vermes felé fordulnak és elnevetik magukat. Azt mondta, hogy Wolfféka szavaz, itt a belső Lipótvárosban... nagyon kedves... igazán herceg...

A Terézvárosban a Vasúti és Hajózási Klubban működő szavazatszedő küldöttséget keressük fel. Az ajtó előtt közel száz férfi és nő áll sorban. A jó publikum, amelynek kedvelt szójárása: „Naná, majd szégyellem magamat!” — lármásan elégedetlenkedik.

— Már egy fél órája, hogy bementek!

— Mi a fenét csinálnak bent olyan sokáig?

— Biztosan spekulálnak, hogy a szocikra szavazzanak-e, vagy Friedrichre.

Hetedik kerület, Dob ucca. Gyors tempóban folyik a szavazás. Az elnök egymásután enunciólja:

— Braun Izidor úr leszavazott... Kohn Salamon úr leszavazott... gróf Gattenburg Olivér úr leszavazott...

Gróf a Dob uccában... Kohn úr és Braun úr visszafordulnak az ajtóból és megilletődötten nézik a grófot. És amikor a gróf kimegy, önkéntelen sorfalat állnak neki az ajtóban. Az ünnepélyes csöndet, amely az egész szavazóhelyiséget betöltötte, apró női sikoly töri meg. A kályhából kiugró szikra egy úr cipőjére esett. A felesége vette észre, de már csak akkor, amikor a cipőfűző kellemetlen szagot árasztott. Az úr hol a kályhára nézett, hol a kettéhamvadt cipőzsinórra. Aztán bosszúsán kifakadt:

— Az egész választás nem ér ennyit. Most vehetek egy új pertlit.

Az asszonyt nem hatotta meg férje nagy bánata és szidni kezdte:

— Te vagy az oka!... Mindig mondtam neked...

Mit mondott mindig az asszony az urának: azt-e, hogy a Dob uccában, a 106-os szavazóhelyiségben, a fővárosi választások alkalmával vigyázzon a cipőpertlijére, vagy pedig mást mondott neki mindig, ez számunkra örök titok marad. Az asszony további szavait éktelen kiáltozás nyelte el. Mi történt? Kitért a háború? Leszállították a házbért? Megszűnt a munkanélküliség? Új bolt nyílt valahol? Mi történt? Az a szörnyűség esett meg, hogy Werner Géza úr, a Tolnai Világlapja igazgatója, egy olyan szavazófülkébe lépett be, ahol ép bent volt egy szavazó. Uristen, oh, magas egék, folt esett a titkosság szűzi tisztaságán. Az elnök kétségbeesve integet a pártok bizalmi embereinek, hogy hallgassanak el: ő az elnök, őt engedjék kiabálni...

A 118-as szavazatszedő küldöttség egy községi kisdédóvó helyiségeiben rendezkedett be. A kapuban jóízű diskurálást hallunk:

— Tudja, azért nagy kár a Wolfféknak, hogy szesztilalom van a választások alatt.

— Ugyan miért?

— Na hallja, kérem, józan állapotban ki szavaz itt rájuk?

Bent afféle mosdószobában várakoznak a választók. Apró, szinte játékszerűnek is beillő mosdócskák házódnak a fal mentén, alig fél méternyire a padlótól, a szavazóhelyiségbe vezető ajtó fölött pedig tábla hirdeti: JÁTSZÓTEREM.

Eltűnődöm: ez a tábla az év eleje óta lóg-e itt, vagy csak most, a választások alkalmából szögezték ki?

— Nem hiszem, hogy a közeljövőben háború lehetne, hiszen egyik államnak sincs pénze.

- Majd szereznek.
- Ugyan honnét?
- Eladják a filmesítés jogát Amerikának.

Az elbizakodott bonviván

— Tegnap beszéltem az új barátnőddel, — mondja a komikus a bonvivánnak.

- Csodálom, — feleli a bonviván.
- Miért?
- Mert amióta ilyen híres színész a barátja, mint én, nem lehet vele beszélni.

Utalvány,

melynek ellenében **1.50 pengőért adunk 1 pár 2.- pengős** jó minőségű férfi bokavédőt.

Gólya Áruház

VII, Rákóczi út 38
VI, Király ucca 52
IV, Vámház körút 12

Talpra pesti!...*

*Talpra pesti, hí az urna...
 Mindenkit egy kérdés fúr ma:
 Kié lesz a toronyalja,
 Jobbra menjünk-e vagy balra?*

*Szavazzál-e vajjon Wolffra,
 Ki — mint tudjuk — nem ad „volt”-ra,
 Vagy szavazzál Fábiónra,
 Ki a „volt”-ot nem kívánja?*

*Vajjon melyik hithű, elhű:
 Demokrata? Szabadelvű?
 Wolff helyett tán jobb a Farkas, —
 Milyen ordításra hallgass?*

*Sándor Pálra add-e voksod,
 Gál Jenőnek adva boksztot,
 Vagy inkább a Gál győzelme
 Kell, mint Sándor Pál ökelme?*

*Itt van aztán, kérlek, Kozma,
 Ki kegyet oszt s így: szoroz ma,
 Itt van Friedrich is, a dali
 Jobboldali Sándor Pali.*

*Jelölteknek mily dús csokra!
 Még csak a frontharcosokra
 S a szocikra vess egy blikket:
 Aztán válaszd ki a tipped.*

*Glücksthal, Friedrich, Ernszt és Peyer,
 Weltner, Propper, Tauffer, Scheuer,
 Petrovác, Wolff, Bohn, Buchinger:
 Választóknak milyen inger!*

*(Egy magyarra tíz germán jut, —
 Bécs mily büszke volna rájuk!
 Nem lehetne, hogy e névsor
 Magyar legyen majd újévkor?)*

*Szóval: talpra, pesti ember,
 Itt a döntő vég: december.
 Lőhúst együnk vagy tökmagot, —
 Ez a kérdés, válasszatok!*

Molnár Jenő

* Ez a vers a fővárosi választás napján jelent meg a *Reggeli Ujság*-ban, de az ok, amiért íródott, ma is fennáll.

Bethlen és a háziurak

— Meg tudod-e nekem mondani, mi a különbség Bethlen és egy háziúr között?
 — Nem én.
 — Hát kérlek... Bethlen nem tud lemondani, a háziúr pedig nem tud felmondani.

Pesti kis társalgó

— Ugyan minek köszönheti ez a Mici, hogy úgy felvitte az Isten a dolgát?

- Az arcbőrének.
- Olyan szép?
- Fenét! Olyan vastag.

— Mit szólsz hozzá? — kesereg Kovács. — Tegnap megtudtam, hogy a feleségem, akit úgy imádkok, megcsal. Egészen odavagyok. Bánatomban a fejemet vertem a falba.

— Te számár — mondja a barátja. — Én a te helyedben inkább a nejeimet vertem volna a falba.

Bíró: Ugy-e, Grünfleck úr, mi már régóta ismerjük egymást?

Vádolt: Oh igen, bíró úr... Hogy van a kedves felesége?

Inter duos litigantes...

Wolff Károly: Amíg nincs nálatok egység, nálam lesz a többség.

Dobuccai gyógymód

Grünné panaszkodik a barátnőjének: — Rémes ember az uram, éjszakákon át nem alszom miatta.

— Miért?

— Állandóan beszél álmában.

— Az én uramnak is meg volt hajdanában ez a rossz szokása, — legyint a barátnő — de én leszoktattam róla.

— Hogyan?

— Éjszakára mindig lekötöztem a kezét. Attól kezdve aztán nem tudott beszélni egy kukkot se.

Aranyköpések

A férjít kétszer választják el a nőtől: a szoptatós dajkájától és a feleségétől.

A lokáltulajdonosok olyanok, mint az őszerekek: abból élnek, amit az emberek kidobnak.

Könnyű a nőnek úgy aludni, mint a bunda, ha már bundája van.

A nő a férfi életében olyan betegség, ami ellen csak akkor védekezhetik, ha már megkapta.

Karádi Emil

A jó orvos

Gelb fia orvos lett. A boldog apa minden embert megfog a kávéházban, hogy támogassák. Grün egy nap elviszi hozzá a kisfiát. Másnap meglegéddel mondja a kávéházban Gelbnek:

— A te fiad tényleg egy kitünő orvos.

— Ugy-e! — lelkesedik Gelb.

— Igen. A kis Móric már napok óta szótlan volt és levert. De amióta elvittem a fiadhoz, mintha kicserélték volna. A fiad labdacsokat írt neki és a gyerek azóta egészen élénk lett. Már nincs semmi baja, egész nap golyózik a labdacso-

Kibukott a patkányirtó

Klár Zoltán kibukott a törvényhatósági bizottságból... Vígán cincognak a patkányok a fővárosi közkórházakban.

É R T E S Í T E M

igen tisztelt vevőimet, hogy a Rez Henrik Tivadar cég megszűnése folytán REX villamosági, műipari és lakberendezési üzletemet V. Dorottya uca 9. sz. alatt nyitottam meg

REX MANÓ

a volt Rez Henrik Tivadar cég k. r. k. ke
TELEFON: 824-04. SZÁM

Hol vagyunk, kérem? Budapesten?

Egy kis böngészés az új városatyák névsorában

Budapest népe választott. Közel háromezrezer polgár közül kiemelte azt a százötvenet, akikre a képviselést bízta, helyesebben azokra a nevekre szavazott, amelyek a körülményes bolettázás után elfogadott jelölt-listákon voltak feltüntetve. Csak pártok jelölhettek, kisebb csoportok (ha ezren ahul voltak), pláne egyes emberek nem szólhattak bele, nem törölhettek neveket, nem írhattak a listákra másokat, mert ezzel a voksukat eleve érvénytelenítették volna. Nyolc párt állított fel listát, nyolc vezérkar mérte le és osztályozta a városatyá-aspiránsokat. S most tessék idebámulni, mi lett az eredmény?

Budapest 150 megválasztott városatyja közül — ideszámítva a többsé mandátumokról való lemondás után soron következő jelölteket — 67 olyan nevet találunk, akik például igen jól hangzana a bécsi, prágai, brünni vagy kattovitz-i községházán, de annál furcsábban a magyar fülnek.

Százötven közül hatvanhét! Negyvenöt százaléka a magyar főváros képviselő-testületi tagjainak német és szláv nevű. Egy kicsit sok, ugyebár? A legtöbb idegen nevet a keresztény községi párt és a

szociáldemokrata párt produkálta, a legkevesebbet a Rassay-párt és a demokratapárt. Itt adjuk a névsort, a pártállás feltüntetése nélkül:

Andréka, Bayer, Bechtler, Bednárz, Bieber, Bitter, Bohn, Botzenhardt, Bresztovszky, Buchinger, Büchler, Decker, Deutsch Jenő, Deutsch Mór, Djinich, Ernszt, Frankl, Friedrich, Frühwirth, Gaár, Glücksthal, Gyurkovics, Hann, Harrer, Héder, Hochenburger, Hoffmann, Horovitz, Hufnagel, Hunkár, Hüttl, Ilvorszky, Kabakovics, Kasits, Kirchner, Krivoss, Knurné, Korein, Kossalka, Krivoss, Lampel, Mihalovics, Millok, Müller, Paulheim, Payr, Peidl, Pekló, Petainek, Petracsék, Petrovácz, Peyer, Pfeiffer, Pollatschek, Reisz, Schlachta, Schmarilla, Seemann, Spur, Steinerz, Studinka, Tauffer, Vizdos, Weiss, Weltner, Wolff, Zellinger.

Nem kéteitelkedünk benne: valamenynyien jó magyarok. De az istenért, ezek a nevek mégis csak a magyar fővárost képviselik! Tessék csak elképzelni, mit szólnának a németek meg a szlávok, ha a bécsi, prágai, brünni, vagy kattovitz-i községházán a képviselők negyvenöt százalékanak Nagy, Kiss, Szabó, Német, Varga, Török, Magyar, Balog volna a neve! Egyáltalán elképzelhető ez?

Az Andrássy-úti divatüzletben

Egy kormánypárti képviselő vásárol Komlós Sándor divatárúüzletében és közben azt mondja:

— Mit szól hozzá, Komlós úr, milyen nagy feltűnést keltettek azok a népjóléti zsakettek, amiket Fábián lepezett le?

— Hát még mennyivel nagyobb feltűnést keltettek volna, — felelte Komlós — ha az én cégem szállította volna azokat a zsaketteket!

Abbazia-Kávéház

(Oktogon)

Tulajdonos: Steuer Marcell

Cégalapítás: 1869

Olesőbban, mint bárhol
vehet a gyártónál,

Nedelko Sándornál

Budapest VII. Károly körút 15. sz.

90 éves cég

hátizsákot

minden méretben és formában,
továbbá **ponyvát, sátrat,**
zsákot és gazdasági köte-
leket stb.

Szilveszterej a kültelken

— Mért sír, Ödön?

— Már hogyné sírnék, mikor villanyoltás után a vendégek fele fizetés nélkül meg'ógott!...

Mikor a bíró beteg

Megbetegedett a büntetőtörvényszék egyik ismert bírása. Orvost hivat, aki hosszas vizsgálat után így szól hozzá.

— Megengedi, bíró úr, hogy — a magam megnyugvására — néhány kollégámat konzíliumra hívjam meg?

— Ha azt hiszi, — felel a bíró — hogy ez önre nézve enyhítő körülményt jelenthet, hát csak hozza el a bűntársait.

Egy kis tévedés

Egy lakó dühösen förmed rá a ház-mesterre:

— Én azzal bíztam meg magát, hogy vigyázzon a lakásomra és most hallom, hogy minden este egy fiatalember lopdéz be a szobalányomhoz.

— Bocsánatot kérek, nagyságos úr, én azt a fiatalembert nagyon jól ismerem, de azt hittem, hogy a nagyságos asszonyhoz jár.

Dr. Kajdacsy szakorvos
VIII, József körút 2

Rendel: 10—4 és 7—8-ig vér-, bőr- és nemibetegeknek

Edison új találmánya

Mr. Edison drótnélküli táviratban értesítette a Bethlen-kormányt, hogy hosszas kísérletezés után sikerült feltalálnia a népjóléti minisztérium nélküli népjóléti. Budapesti kormánykörökben részvétel várják az Edison aggkori elmeállapottáról kiadandó bulletineket.

Aljas szóviccek

— Mit csinál az esperes, ha vitás ügye van?

— *Espereskedik.*

— Hogy hívják a disznó-pásztort, ha násznagy?

— *Kanásznagy.*

— Hogy mondja be a hóhér a pagát ultimót?

— *Spagát ultimó.*

Olaszországban és nálunk

Azokat a háziurakat, akik nem akarják leszállítani a házbért, Mussolini rendelkezésére deportálják Olaszországban.

Azok a magyar háziurak, akik nem szállítják le a házbért, hasonló sorsra jutnak. Olaszországba deportálják — önmagukat.

— Újvére milyen cadeaut vár tőlem,
Lilike?

— Kérdésben a felelet. „Cadeau”
bonbont.

Aki büszke rá, hogymindenki elaludt a koncertjén

Muzsikuskok diskurálnak:

— Képzeljétek, Szatmári Tibor azzal
szokott dicsekedni, hogy az egyik koncert-
jén elaludt az egész közönség.

— Ezzel dicsekszik?... Ki van zárva!

— De ha mondom!

— Érthetetlen! És ha meg is történt
volna, miért dicsőség ez?

— Azért, mert akkor egy altatódalt
játszott.

Bélyegárjegyzéket

érdeklődőknek
bérmentve küld

ABONYI JENŐ
bélyegkereskedése

BUDAPEST IV,
Váci ucca 45. szám

AZ ÚJÉVI MALAC

IRTA: HESZ FERENC

Szilveszterkor, éjfél tájban
A pénzedért, mit kiacc,
Megjelenik a kaffákban
Az obligát kis malac.

Szilveszterkor már ilyenkor
Kaffa és bár esztelen
S mert sivár kor a jelenkor,
A vendég „báresz”-telen.

De, hogy éjfél út az óra,
Kihunynak a villanyok,
Pardont se mond a szenyóra
S az erkölcs elillan ott.

Sötétség borul mindenre,
Mint egy bűvös takaró
S töprengés ül a nőnemre:
A partner mit akar?... Ó!...

Pezsgő durrog a sötétben,
Izgulnak a pasasok,
S felmordul a férj sötéten:
Bertám, ami sok, a sok!

Šivalkodás hasít által
A többféle zajokon,
Kigyúl a fény, ám nem által
Csüggné ajk az ajakon.

Ekkor hozzák a pribékek
(Egy főúr és két szakács)
A malacot, mert a népnek
Kell e kedves népszokás.

Ráborulnak a malacra,
Mint falura az akác
S borraivalón kapnak kapva
A főúr s a két szakács.

Asztal fölött a malacnak
Simogatják a szőrét
S ezalatt hölgy-partnereknek
Dekoltázsát, a pőrét.

Szegény malac ide-oda
Futkos, sívít ijedten.
Nem látott még ilyet soha,
Bármily malac... Ilyet nem!

Bizonyosan azt sívítja,
Körülnézve: „Jaj, mamám,
Disznók közé keveredni
Nem jó dolog, jaj, nem ám!

— Na, a képviselőház már megsza-
vazta a skót javaslatot.

— Skót?... Mi az, hogy skót?
— Takarékosági.

Gazduram a klinikán

A gazdag falusi feljön Pestre, hogy megoperáltassa magát. Elmegy a Verebély - klinikára, ahol megvizsgálják és nyomban viszik a műtőbe.

— Oszti ki fog operálni? — kérdi.

— Verebély tanár úr.

— Azt már nem!

— Ugyan! Gazduramnak már a professzor úr sem elég jó?

— Nekem szavalhatnak. Engem nem lehet becsapni. Ki van írva a kapun, hogy Pázmán Péter I. számú sebészeti klinika. Hát én megkívánom a pézémért, hogy maga Pázmán Péter doktor úr operáljon.

Gyerekek

— Játsszunk Ádámot és Évát.

— Hogy kell azt?

— Té lopsz nekem almát, én pedig megeszem.

Borsszemek

Ha Petőfi ma élne, biztosan csak kétfélleres „Petőfi”-cigarettdára telne neki.

A tökéletes asszony szava szent, de még a harisnyója is — Heilig.

— Miről beszélnek ezek odaát?
— A férfi azt mondja, hogy neki négylámpás rádiója van és este Londont, Párizst, Rómát fogja...
A nő meg azt mondja, hogy neki csak egy lámpása van, azt este eloltja és azt fog, amit akar.

Jobb lett volna...

— Mit szólsz hozzá? A demokraták a negyedik kerületben négy mandátumot szereztek.

— Szép, szép, de inkább a nyolcadik kerületben szereztek volna nyolcat.

A tapintatos bíró

Bíró: Foglalkozása?

Női tanu: Állami tisztviselő.

Bíró: Kora?

Női tanu: Harminc.

Bíró: És persze van hozzá korpótlék.

I.

Z=G

A BORSSZEM JANKÓ rébuszai

II.

III.

G

Megfejtése a *Borsszem Jankó* jövő számában. A helyes megfejtők a következő jutalmakban részesülnek:

1.

Egy doboz valódi
KOTÁNYI-édes nemes paprika
féle (VI, Teréz krt. 10)

2.

1 doboz **DESSERT**
„Cadeau“ csokoládéárugyár rt.
Budapest VI, Izabella u. 88. gyártmánya

3.

Egy nagy művészi fénykép
FOTO KLÁRA
műterméből
V, Erzsébet tér 3. V. em. (Lift)

4.

Egy detektoros készülék
Reich Miklós
VI, Vilmoscsá-rádió és gramofon
szár út 45. sz. nagykereskedéséből

5.

Ingyenes fejmosás és egy víz- vagy vasdondó-
lás nőknek
ifj. Wéber József
hűlgyfodrászndí
(Gönczy-cég, VI Vilmos császár út 15. szám)

6.

Egy darab 13x18 méretű művészi kivitelű kép
H. Kemény Rózsi és Ujvári Margó
fényképezési műterméből
I, Mészáros ucca 4, III. EM. 1

7.

Egy jumper blúz
FENYVES divatruházából
CALVIN-TÉR 7

8.

Egy darab 24x32 cm. nagyságú fényképeret
Váradi képeretezőtl
Budapest VI, Paulay Ede ucca 51
Nagymező ucca sarkán

9.

„MANNA“ A legalkalmasabb lakk-
cipő-ápolószer és egy
Főlerakat:
»Era« Művek Budapest V, Ka-
tona József u. 31

10.

Egy asztali óra

11.

EGY DARAB MŰVÉSZI FÉNYKÉP
Kis Pál koszorus fényképezésmester mű-
terméből. VII, Király ucca 51. sz.

12. *Lovász Károly* „Budapest” című humoros könyve *Galántai Gyula* könyvesboltjából (Andrássy út 54.).

13. *Molnár Jenő* humoros könyve: „*Ilyenek vagyunk.*”

14. „*Mokány Berci zafos történeti.*”

15. *Seiffensteiner Salamon* anekdotái.

Megfejtők csakis az alábbi szelvény be-
küldése mellett részesülnek jutalomban:

A *Borsszem Jankó* mult számában kö-
zölt rébuszok megfejtése: I. *Munkanél-
küli*. II. *Hiányos öltözet*. III. *Szemtelen
antiszemita*. IV. *Pontatlan tisztviselő*.
A megfejtők közül *Galambos Gábor* (Bu-
dapest) az 1. számú, *Bársony Dóra* (Bu-
dapest) a 2. sz., *Kené Magda* (Buda-
pest) a 3. sz., *Dreier Mátyás* (Budapest)
a 4. sz., *Kádár Judit* (Budapest) az 5.
sz., *Bandler Teri* (Budapest) a 6. sz.,
Szabó Eszter (Budapest) a 7. sz., *Koz-
más József* (Rákospalota) a 8. sz., *Győző
Károly* a 9. sz., *Schäffberger József*
(Budapest) a 10. sz., *Groszberg Janka*
(Budapest) a 11. sz., *Gombos József*
(Baja) a 12. sz., dr. *Bedő Imre* (Szeged)
a 13. sz., *Klauber Károly* (Budapest) a
14. sz., *Balogh Mátyás* (Győr) a 15. sz.
jutalmat nyerte.

Megfejtők csakis az alábbi szelvény be-
küldése mellett részesülnek jutalomban:

BORSSZEM JANKÓ

január 1-i rejtvenyszelvénye

— Igaz, mama, hogy a papa listavezető volt?

— Nem csak volt, hanem még ma is az — a szabók fekete listáján.

Drámairók iskolája

Kérdés: Mi a drámai csomó?

Felelet: Drámai csomónak nevezzük azt a pénzösszeget, melyet a szerző tantiém fejében zsebrevég.

Kérdés: Mi a tragédia?

Felelet: Tragédiának nevezzük azt a vígjátékot, amelyik a premiér napján megbukik.

Kérdés: Milyen tömeg árt a színházaknak?

Felelet: Csódtömeg.

Kérdés: Melyik szerző ismeri legjobban a nők lelkivilágát?

Felelet: A cselédszerző.

Kérdés: Mi a repríz neve abban az esetben, ha a felújított darab megbukik?

Felelet: Entrepríz.

Kérdés: Drámát hol vásárolhatunk legolcsóbban?

Felelet: A trafikban.

Kérdés: Milyen úton érkezik be leggyorsabban a szerző?

Felelet: Autón.

Kérdés: A mai rossz konjunkturában kire bizza a direktor a fordításokat?

Felelet: A színházi szabóra.

Kérdés: A vígjáték mikor szomorú?

Felelet: Ha a nézőtér üres.

64. évfolyam, 1. (3167.) szám

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR JENŐ dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Mozsár u. 9. Tel.: A.233—24

Laptulajdonos:

Művészeti főmunkatárs:

GÁSPÁR ANTAL

Borsszem Jankó Lapkiadó rt.

Igazgató: MOLNÁR EMIL

A BORSSZEM JANKÓ előfizetési árai:

Egész évre 20 pengő — fillér

Félévre 10 pengő 50 fillér

Negyedévre 5 pengő 50 fillér

Biró Miklós nyomdai műintézet rt. nyomása, VII. Rózsa ucca 25.

Felelős: Sándor Zsigmond igazgató

Tamás
képek
karcok
keretek

modern keretezés

előnyös
részletfizetési feltételek

V. akadémia u. 8

Képes katalógust díjmentesen küldünk!

Az
ESTIKURIR
*a liberális
polgárság lapja*

Mindenki olvassa

Olvassa a

**MAGYAR
HIRLAP**-ot,

a magyar értelmiség legkitűnőbb napilapját

**Ideg- és ütőérbajból,
rheumából és szexuális
gyöngeség-ből**

gyógyulást keresők kérjenek ingyenes tájékoztatót az

**Elektromágneses
Gyógyintézet-től.**

Bpest VII, Vilma királynő út 11 B

FREUND
CINKOGRAFIA
VII. THÖKÖLY-ÚT 8 TEL. J.: 426-96

Olvassa
minden
hétfőn a

REGGELI UJSÁG-ot

az egyetlen
nagy illusztrált hétfői
lapot